

A LIMPIASI CSODÁS FESZÜLET

IR7A

VENDEL JÁNOS S. J.

BUDAPEST, 1921

***KORDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KIADÁSA
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 3. sz.***

*„Nihil obstat. P. Franciscus Biró S. J.,
censor dioecesanus. Nr. 452. Imprimatur.
Strigonii, die 14. Februarii 1921. Julius
Machovich vicarius generalis.“*

A LIMPIASI CSODÁS FESZÜLET

IRTA
VENDEL JÁNOS S. J.

BUDAPEST, 1921
KORDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KIADÁSA
(BUDAPEST, VIII., MIKSZÁTH KÁLMÁN-TÉR 3.)

ELŐSZÓ

Limpiast ma ismeri az egész világ. Már sok röpirat, sok könyv jelent meg, mely a csodás feszületről beszél. Magyar nyelven még ilyet nem írtak, azért készült e füzet. Az adatok nagyrésztét lőtt. Claudio Garcia Herreronak, a gijóni jezsuita intézet előljárójának köszönöm. Ő két könyvet: egy kisebbet és nagyobbbat küldött nekem, melyhez néhány képet is csatolt. Több képet és egy-két fontos adatot a limpiasi plebános urtól, D. Eduardo Migueli Gonzaleztől kaptam.

Ez a füzet a magyarságnak szól: a Krisztusban megújulást kereső magyar lelkeknek.

Ezt a füzetet Jézus legszentebb Szívének ajánlom, mert hatásos csak az ő áldásával lehet.

1920 nov. 27.

A szerző.

Források:

1. El Cristo de la Agonia. (Número extraordinario de „Paginas Escolares” 2ª edición; Gijón, Astaries.) —
2. Los frutos de una misión ó El Santo Cristo de Limpías. Santander, 1920. —
3. Prof. Dr. Freiherr v. Kleist: Auffallende Ereignisse an dem Christusbilde von Limpías im Jahre 1919. Kernach-Villingen; Baden, 1920. —
4. Bericht über das wundertätige Christusbild in Limpías.³ S. Pfeiffer, München. —
5. La Semana Católica.

A limpiasi plebános levele a szerzőhöz.

A szerző levelet írt Limpiasba. Többek közt kérte a plebános urat, hogy emlékezzék meg szentmiséiben hazánk népéről, mely most szenved. Másrészt azonban bizik a legszentebb szívű Jézusban, ki mindent javára fordíthat. A válasz így hangzik:

Főtisztelendő Uram!

Az Önök országából jövő sorok nagyon megörvendeztettek, mert látom, hogy szerencsétlenségük között is nagy a bizalmuk Krisztusban. Reménységük nem lesz hiábavaló, úgy hiszem. *A legnagyobb áhitattal* — szegény bűnös ember létemre — *imádkozom majd az Önök javára a mi Cristo de la Agoniánkhoz. Az Önök hazáját, Magyarországot, mindig szerettem...*

Ebben az évben, mint a múltban (1920), ismétlődött minden: csodák, zarándoklatok (némelyik püspök vezetése alatt), feltűnő megtérések. A király és királyné, a királyi gyermekek, a hadvezetőség s minden rangú és rendű egyén, eddig 100 ezer-nél többen borultak le Krisztus lábai elé nagy alázattal.

Az egyházi eljárás megindult; befejezését nagy nyugalommal várjuk...

Krisztusban testvére

Eduardo á Migueli Gonzalez.

Limpias, 1920 nov. 16.

Limpias és temploma.

Santander tartomány keleti részén fekszik Limpias. Laredo kerületéhez tartozik. Lakosainak száma 1300. Nem modern, egyöntetű község. A hegy- és domboldalon kuporodó ház-csoportokból áll. Tizenöt ilyen csoportot választ el egymástól mező és kert.

Házai egy része régi alkotás. Ujabb uri nyaralók nagyrészt a Limpias-palak mellett épültek. A város fekvése egészséges és kedvező. Északkeletre az Otero-hegy tör az ég felé. Tetején négyszögalaku torony áll. Órája híres volt. Utását messze vidék hallotta. Völgyek visszhangozlák, erdők továbbították. De most ennek vége, mert a villám tönkretette. A hegyekről este balzsamos illat száll a falu felé s mérsékli a meleget. Nappal pedig a tenger felől jó kellemes szellő. A falu ugyanis az Ason folyócska torkolata előtt huzódik végig. A községnek 1912 óta a modern higénia igényeinek megfelelő iskolája is van. A felsőbb leányiskolát konviktussal együtt 1861 óta karmelita apácák vezetik. Jó névnek örvend a páli sz. Vincéről nevezett atyák kollégiuma, melyet 1893-ban építettek. A szép, modern épület nagy játszótérével s hatalmas kertjével a Rucoba-magaslaton, a község közepén, a plébánia-templom közelében fekszik. Limpias népe egyszerű, jó, spanyol falusi nép. Valamikor régen lakosai tengeri kereskedelmet is folytattak. Manap azonban más kikötővárosok emelkedése következtében a kiviteli és beviteli forma-galma csekély. De azért jómóduak. Amire szükségük van, megtermi a vidék.

A templom a Rucoba-magaslaton emelkedik.

A 15. vagy 16. században épült. Kivülről szegényes, elhagyott egyháznak látszik. A bejáratot nemrég a jelenlegi plebánus építette újra. A templom előtt a tér elég nagy s zöldelő fák nyujtanak árnyékot a nyári meleg nap ellen. A templom külseje határozott stílt nem mutat. Benseje azonban korai gót stílben épült. Benn a főoltáron kívül még kilenc oltár található. A főoltár fölött a háttérben baldachin alatt emelkedik ki a hires feszület: Christo de la Agonia. A kereszt alatt a bold. Szűz és sz. János szobra foglal helyet. A templom orgonája egészen új, 1919 szeptember 17-én áldották meg. A sekrestye régi nagy terem. Van benne egy oltár is. A keresztről való levevést jelzi. Látható egy asztal is, melyet V. Károly használt, mikor Limpiasban tartózkodott. Ilyen Limpias és ilyen a temploma.

A „Christo de la Agonia“ . . .

Mikor a templomba belépünk, egész természetes, hogy figyelmünk azonnal a Krisztus szoborra irányul, mely a tabernakulum fölött a falhoz van erősítve. Aranysujtásos vörös bársony baldachin alatt emelkedik ki a feszület. Krisztus Urunk teste 2'34 méter hosszú. Az egész kereszt művészi munka. A kereszt alatt egyik oldalán sz. János apostol, a másik oldalon a boldogságos Szűz Mária áll. Vajjon honnan e kereszt, ki ajándékozta, ki az alkotója? Egy spanyol tudós, Florencio Amador Carrandi, hosszabb kutatás után tanulmányát közölte a „*Paginas Escolares*“ című lapban. Az ősi hagyomány valóságát bizonyította be. Ugyanis ez a hagyomány azt tarja, hogy a 18-ik században San Isidro gróf magánkápolnájában, Cadix-ban tisztelték e szobrot. Mikor óriási vihar keletkezett, úgy hogy a tenger hullámai a várost elnyeléssel fenyegették, körmenetben végigvitték e feszületet, s érdekes, a víz mindig visszavonult előtte, s így a város megmenekült. Ekkor a káptalan kimondta,

hogy a feszületet nyilvános tisztelet tárgyává kell tenni. S így San Isidro gróf, ki Limpiasban született, szülőhelye templomának ajándékozta.

Eddig a hagyomány.

Ez képezte Florencio Amador Carrandi kutatásainak kiinduló pontját. S fáradságos munkája után okiratokkal bizonyította be, hogy Cadix földrengéssel kapcsolatos pusztulása 1755-ben volt; a kápialan határozatát 1768-ban hajtották végre s hogy a kiváltságokat VI. Pius akkor adta a templomnak, mikor a főoltár készen volt, t. i. 1776-ban s végül, hogy nem San Isidro gróf, hanem unokatestvére, Diego de la Piedra, a Szent Jakab-rend lovagja, cadixi polgár vitette Limpiasba. A feszület a madridi Sz. András templomban levő feszülettel oly hasonló, hogy szerzőjéről Pedro de Mena-t († 1693) kell tartanunk.

Ezt bizonyítja még az alakok kivitele, egyszerűsége, ereje, szépsége és hatásos volta.

[„Paginas Escolares” 33., 34. o.]

A csodás jelenségek 1919 márc 30-án.

D. Eduardo Migueli limpiasi plebános meghívására két kapucinus jött a közeli Montehano községből és 1919 márc. 22-től 30-ig missziót tartott. P. Fr. Anselmo de Jalón volt az egyik neve. A másikat P. Fr. Agatangelo de San Miguel-nek hívták. Apostoli buzgóságu férfiu, kiért a nép messze vidéken rajong. A misszió igen szép sikerrel végződött. Márc. 30-án, vasárnap reggel D. Eduardo Migueli a falu plebánosa mondta a szentmisét. Sok férfiu is járult a szent áldozáshoz. Szentmise után, körülbelül 1/29-kor P. Agatangelo lépett a szószékre. Egyszerű, de szivhezszóló beszédet tartott. Alap gondolata: Fiam, add nekem szivedet (Prov. 23, 26) volt.

A beszéd alatt egy leány, lehetett úgy 12 éves, a szentélybe ment, P. Jalón gyóntatószékéhez: „Páter

Jalón, páter Jalón, nézze csak, Krisztus lecsukta szemét." A páter nem sokat törődött a leány szavaival. Azt hitte képzelődik. Visszaküldte tehát rendes helyére s hallgatást parancsolt. Nemsokára más gyerekek is jöttek, kik eskü alatt erősítették, amit láttak. A templomban mindenki a szentbeszédre figyelt. Mikor P. Agatangelo a gyóntatószékbe vissza akart menni, P. Jalón közölte vele a gyermekek beszédét. Mindketten ezért az oltár elé mentek, de semmit sem vettek észre. Néhány pillanatra rá egy ember a tömegből elkezdte fennhangon hirdetni a csodás jelenséget, mit sokan mások is megerősítettek. Csakhamar nagy izgatottság vett erőt a tömegen. P. Jalón néhány szóval figyelmeztette a tömeget s óvatosságra inlette őket, de az emberek nem hallgattak. „Mi láttuk, mi láttuk. Megesküdhetünk rá." A hangulat mind izzóbb lett. Az egyszerű falusi emberek sirtak, térdreborultak, bűneik bocsánatáért esdettek: Perdón, Señor! Misericordia, Dios mío! (Uram irgalmaz! Irgalom, én Istenem.)

Lassan-lassan azulán a nép lecsendesedett és távozott a templomból. A plebános a santanderi püspöknek ezt írja 1919 ápr. 2-án.¹

A misszió utolsó napján, a közös áldozás után a sekrestyében éppen azoknak a férfiaknak nevét állítottam össze, akik husvétli kötelességeiket teljesítették, amikor belép az egyik kapucinus atya. Azt mondja nekem, hogy több gyermek, asszony és férfi, nem éppen a legjámborabbak, erősítik, hogy Christo de la Agonia szemeit felnyitja s lecsukja s különböző irányban forgatja. Nyakáról és melléről csurog az izzadság. A nép egészen megindult . . .

Mikor a templomba visszamentem, a jelenség már megszűnt, de minden rangú és rendű egyén késznek nyilatkozott megesküdni a legméltóságosabb Oltáriszentségre is. Kötelességemnek tartom, méltóságos püspök ur, az esetet Önnel közölni.

¹ Boletín Ecclesiastico közlése.

S amint látni fogjuk, a csodák nem szüntek meg. Ismétlődtek és ismétlődnek még ma is.

[„El Santo Christo de Limpías“ (45—65.)]

Látogatások. — Zarándoklatok.

Villámgyorsan terjedt el a hír. Sokan kétkedve csóválták fejüket. Mások gunyosan mosolyogtak. Így ápr. 12-én is két ur jött a limpiasi templomba, hogy személyesen győződjék meg az esetről. Az egyik tudós volt, a másik egy ampuero-i kereskedő. Egész az oltár lépcsőjéig mentek. Hallucinációról, illuzióról, szugesztióról beszéltek. Hirtelen a kereskedő odafordul társához: Krisztus valóban mozgalja szemeit. A következő pillanatban térdrehull ez is: „Jézusom irgalom . . . Ne büntess . . . Nem hittem . . . de most hiszem.“ Bizonyára ő is látta.

Es megindult a menet. Némelyek látták könnyezni az Üdvözítőt, látták, mint csurog a vér halántékán, mások habzani látták száját, zihálni mellét, mozogni fejét. Szóval Jézus haláltusájának végső pillanatai azok, melyek újból és újból, szinte napról napra megismétlődnek. A zarándoklatok nap-nap után jönnek. D. Eduardo Migueli plebános jelentése szerint naponként 3—4000 ember jön Limpiasba. 40—50 autó is megfordul. Bucsusokat hoznak az ország különböző részéből, sőt Párisból is. Lourdesi zarándokok most szívesen ellátogatnak Limpiasba is, mely nem fekszik oly távol Lourdestől.

Az Egyesült-Államok konzulátusa is érdeklődött már s amerikai zarándokokat jelentett be. Ma csaknem akkora idegenforgalma van, mint Lourdes-nak. 1919 nov. közepéig 66 zarándoklat állag 1000 emberrel fordult meg. Márc. 30-tól pedig csaknem 120,000 ember járt a limpiasi templomban. Ugyanugy az idén.¹

¹ Lásd a plebános levelét.

Ott volt már a spanyol király és királyné gyermekeivel, a püspökök nagyrésze, a nemesség, papok, szerzetesek, orvosok, jogászok, egyetemi tanárok, tudósok, kereskedők, hívők és hitetlenek, szóval a nép minden rétegéből.

A sekrestyében fekszik egy nagy album. Ebbe jegyzik be eskü kötelezettsége alatt azok neveiket a tényállással, akik láttak. Már az 5000-et jóval felülmutta azoknak száma, akik részesei voltak eme csodás jelenségeknek.

[Kleist : 25., 27.]

Szemtanuk jelentései.

Papok jelentései.

Az első rendkívüli esemény.

Még jóval 1919 március 30-a előtt különös változást észlelt a feszületen a limpiai lazariszták kolostor egyik pátere. Észlelése azonban előljárói kívánságára titokban maradt. Az esetet először D. Florencio Amador Carrandi közölte a gijoni jezsuita intézet havilapjában, a „Paginas Escolares“-ben. Ő véletlenül vasuton 1919 májusában találkozott P. Lopezzel. A páter szavai ezek: Néhány évvel ezelőtt a limpiai templomba villanyt vezettem be. E célból létrára másztam, mely a főoltár közvetlen közelében, ládából összetákoltt emelvényen állott. Fejem a Christo de la Agonia (a halálküzdelemről nevezett Krisztus) feszület fejétől úgy félméter távolságra lehetett. A villanyvezetéken dolgoztam s egy ideig a szobron semmi változást sem vettem észre. Egyszer azonban, mikor ismét odanézek, legnagyobb csodálkozásomra látom, hogy a szemek lezáródtak. Több percig oly világosan láttam, hogy kételkedni kezdtem, vajjon tényleg nyitva voltak-e előbb a szemek. Folyton-folyvást csak az Üdvözítő szemeire tekintek, de

azok csak zárva maradnak. Néhány percig még volt bátorságom a csodát szemlélni. Végre is fejidegeim kifáradtak. Erőim elhagytak. Elájultam. A létráról az állványra, onnan a szentélybe zuhantam. Az ütés, melyet kaptam, rettenetes volt; de ezt a fizikai fájdalmat még jobban felülmúlta bensőm megindultsága. Mikor eszméletre tértem, egyedül voltam a templomban, melyet sietve hagytam el. A konventben elmeséltem, mi történt velem. Előljáróim azonban azt tanácsollák, hogy az egész esetről hallgassak. Később ahányszor csak a templomba mentem, a Krisztus feszületet mindig *nyitott* szemekkel találtam.

[„Paginas Escolares” 1. oldal.]

Egy kubai püspök körleveléből . . .

Ezerkilencszáztizenkilencaugusztusában Rómába utazott Manuel Ruiz y Rodriguez Pinar del Río-i (Cuba) püspök, hogy a Szentatyának egyházmegyéje állapotáról beszámoljon. Hazamenet ulja Spanyolországon át vezetett. Sokat hallott beszélni a limpiasi csodás Krisztusról, de semmit sem hitt el. Már éppen Amerikába akart indulni Santanderből, mikor barátai addig kérték, hogy engedett nekik s ellátogatott Limpiasba.

„Aug. 27-én tehát Limpiasba utaztam. Éppen 1 $\frac{1}{2}$ 12 óra volt, mikor a templom bejáratához értem. Gyöngye egészségemet a hosszú út úgy megviselte, hogy rosszul éreztem magamat. Ugyanebben az időben érkezett Mena-ból egy csoport zarándok s így abban a szerencsében részesültem, hogy a zarándokok szent miséjén jelen lehettem. A szentélyben, az evangélium oldalán, egy térdeplőre térdeltem s ily helyzetben maradtam egész az evangéliumig. Majd ezután ülve hallgattam végig a szent beszédet, melyet egy pap Krisztusról tartott. Utána újból letérdeltem..

Krisztus nagyobb dicsőségére azonban valamit

be kell vallanom, ami ugyan megalázó reám nézve, de Krisztus iránt való szeretetből szívesen meghozom ezt az áldozatot. A fáradság, melyet tagjaimban éreztem s a szent hely csöndje, ha nem is alátott el egészen, mégis olyan helyzetbe hozott, aminőben Jézus az Olajfák hegyén, imádsága után, másodizben az apostolokat találta: Erant enim oculi eorum gravati. (Az ő szemeik ugyanis megnehezültek.) Ut. 26, 43.

Félálomból a tömegből jövő, jól hallható két kiáltás zavart fel. Most folytattam a megfeszített Üdvözítő fölött való elmélkedésemet. Az Úrfelmutatás után fejemet felemeltem ekkor világosan láttam, mint nyitotta ki Krisztus száját s mint csukta be. Lassan csukta be, de annál gyorsabban nyitotta ki. Ugyanigy cselekedett délután, mikor tíz percig, sőt több ideig egyedül láttam e csodát. Ismét csak észleltem, hogy a száj igen lassan csukódik le

A száj mozgása semmi hatással sem volt reám. Voltaképen nem is hittem, amit láttam. Majd nem-sokára ismét Krisztusra tekintettem. Ekkor egész tisztán láttam, mint mozog a fej az egyik oldalról a másikra. Ez a mozgás lassan ment végbe s úgy tűnt fel, mintha a fej hátsó része meg lett volna erősítve. Az arcra a halálaggodalom s a legnagyobb fájdalom kifejezése ült. Olyan, mint a haldoklóé, aki lelkét leheli ki. E pillanatban feltűnt nekem a fej és arc szép alkotása, melyet a templomba léptemkor nem vettem észre. De ez a látvány sem hatott reám.

Az áldozás után ismét Krisztusra néztem s felajánlottam neki egyházmegyémét. Majd figyeltem őt, mint előbb, de nagyobb összeszedettséggel. Ekkor láttam, mint mozognak a szemek egyik oldalról a másikra. Első pillanatra szívem összeszorult. Alig tudtam lélekzeni. Igen hevesen dobogott. Idegeimet izgalom fogta el, úgyhogy sokáig csaknem önkivületi

állapotban voltam... Délután ismét észleltem, mint nyílnak fel s zárulnak le Krisztus ajkai... Ezt láttam én s ha élnem szabad a Szentírás szavaival, sz. Jánossal azt mondom: Aki látta, tanuságot tesz róla és az ő tanusága igaz; és ő tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. (Ján. 19, 35.)"

[„Paginas Escolares“ 2—5. oldal.]

Fr. Celestino Maria de Pozuelo kapucinus atya jelentése.

„1919 július 29-én Limpiasba utaztam. Meg akartam győződni ama csodás jelenségek hitelességéről, melyek Limpiasban történtek. Az állomáson a comillas-i espereskerület nagy zarándoklatával találkoztam. Ők különvonaton jöttek. Hozzájuk csatlakoztam. A templomban három szent misét hallgattam végig. A feszületen, jóllehet folyton figyeltem, semmit sem vettem észre. De azért nem esem kétségbe. Délután 2 órakor ismét elmentem a templomba. Mily nagy volt meglepetésem, mikor a zarándokok a legnagyobb megindulás és sűrű könnyhullatás között nézték a csodát, melyről annyit hallottak beszélni. Előtte a feszület egész másképp tűnt fel, mint reggel. Az arcra a fájdalom élénk vonásai rajzolódtak. A test kékes színben játszott, mintha összeverték volna s veríték gyöngyözött rajta. Minderről tanuságot tehetek anélkül hogy elárulnám, mi játszódott le ama pillanatban bensőmben.“

[„Paginas Escolares“ 5. oldal.]

Mit látott három pap, kilenc matróz és egy urinő ?

Incio Valentin gijóni áldozópap 1919 aug. 4-én jött először Limpiasba.

„Körülbelül 7 óra lehetett este, mikor egy úr kíséretében a templomba indultam. Már nem messze

voltunk a bejáratól s egymással beszélgettünk, mikor hirtelen segélykiáltások és sóhajok, melyek tul-szárnnyalták a megható éneket, ütötték meg füleinket. Ugyanekkor hangos sikoltás rázta meg a levegőt, melyre egész valóm megrezzent. Nem tudom, ki lehetett, mert csak a szavakat hallottam: „Most megy végbe a csoda; most jelen meg az Úr!”

Azonnal a szentélybe, a főoltár közelébe siettem, honnan a feszületet jól láthattam. Egy 30—40 ember-ből álló csoport közé vegyültem. Ezek mind meg-indultan kiabálták: Most nyitja fel ajkait... most csukja le... most szemeit mozgatja... most néz. E pillanat megható, megragadó volt. Majd távolabb a „Guadepup-i Miaszszonyunk”-ról nevezett halász-bárka tíz matróza közül kik Fuenterrabia-ból jöttek, kilenc látta a csodát. Térdrehullottak. Megindító bűn-bánó énekeket zengtek. Majd sz. Ignác egyik népies dalának dallama alkotta a záróakkordot. Mellettem két pap állott: D. Aciselo Fernandez Bedato, artieda-i plébános (Navarra) és D. Artemio Marcos Tafalla-ból (Navarra) és egy jámbor urinó: Da. Felisa Maria Begoña (Deusto-Bilbao), ki szüntelen sirt.

Ebben az emlékezetes pillanatban én is láttam a csodás jelenséget. Látom, mint nyitja ki az Úr száját s csukja be többször egymásután s mint vál-toznak el arcvonásai, mintha a halálfélelem utolsó vonaglása szántaná végig. Anélkül hogy arra gon-dolnék, hogy az áldozatos Jézus, a legméltóságo-sabb Oltáriszentség szeretete és irgalmassága e nagy tanuja előtt állok, én is, mint a többiek, elkezdem fennhangon mondani, amit minden egyes változás-nál észreveszek. Legnagyobb csodálkozásomra meg-állapítom, hogy a többiek, kik látják a csodát, ugyanazt mondogatják...

Egy óráig tartott. Ezalatt én Krisztuson a külön-féle változásokat figyelhettem meg. Kezdetben olyan volt, mintha élne. Feje megtartotta rendes helyzetét. Arcán semmi rendkívüli. Csak szemei éltek és mo-zogtak különböző irányban: majd az egyik, majd a másik oldalra, majd fel s ekkor úgy tetszett,

mintha a pupilla teljesen eltűnt volna. Ezután tekintete a közép felé irányult: oda, ahol a matrózok voltak, akiket néhány pillanatig nézett. Majd hosszabb ideig feltűnő szigorú tekintetét vetett balra, a sekrestye felé. Ezt követte a legmeghatóbb pillanat: Jézus mindnyájunkra nézett. Tekintete oly szelíd és jóságos, oly kifejező, kedves és fenséges volt, hogy térdreborultunk, sirtunk és imádtuk Krisztust, ki oly irgalmas volt velünk szemben. Aztán alázattal bocsánatért esedeztünk s Neki forró köszönetet mondtunk. Erre Krisztus szempillái és szemei, melyek fényltek, mintha könnyek áztatnák, újból mozogni kezdtek. Majd ajkai nyíltak fel, mintha beszélne vagy imádkoznék. Ugyanekkor a fennemlített úrnő, aki mellettem állt, látta, hogy az Úr karjait megmozgatni s a kereszttől elszakítani törekedett. Mi, többiek, kik neveinket aláírjuk, ezt a jelenetet nem láttuk.

Végre Krisztus lezárta ajkait. Arca elváltozott. Kékes és hamuszürke színt öltött. Akaratlanul is a fájdalmas olvasót kezdtük imádkozni. Utolsónak maradtam ott, de semmi többet sem észlelhettem. Vajha ezek a sorok Isten nagyobb dicsőségére szolgálnának és a mi Üdvözítő Jézus Krisztusunk nagyobb ismeretére és szeretetére vezetnének! Minden kételkedés nélkül megerősítjük és esküszünk, hogy mindezeket világosan láttuk:

Valentin Incio gijóni áldozópap, Artemio Marcos taffala-i áldozópap (Navarra), Aciselo Fernandez Bedato artiedai plébános (Navarra), Felisa Maria Begoña (DeustoBilbao), Lucio Sagasargu, Jesus Salaberria, Angel Zamora, José M. Zamora, Santiago Pérez, José Sapirón, Teodoro Olioza, Vicente Zorzabalvere és Sebastián Salaberria.

D. Incio Valentin másodszor is látja a csodát . . .

D. Incio Valentin 1919 szept. 15-én ismét meglátogatta Limpiast. Erről az utjáról így ír: Ma a jelenségek d. u. 5 óra 45 perckor kezdődtek. Ép egy órával előbb érkezett meg a riobambai püspök Ecuadorból. A keresztutat végezték. Az ájtatosság végén a méltóságos püspök úr a csodás események fölött, melyek a Christo de la Agoniaról nevezett feszületen előfordulnak, lelkes beszédet tartott. Beszéde a nagyszámú hallgatóságot igen megindította. Nem-sokára megérkezett a huesca-i püspök úr is, Fray Zacarias Martinez. Utána az öt szent seb tiszteltére imádkozni kezdtek. Én ezalatt egész tisztán láttam, hogy Krisztus szelid tekintettel nézett a püspökre azután ismét égre emelte szemeit. Majd különböző irányban pillantott. Néha a püspökre, néha a sekrestye felé, mely balra fekszik, majd a népre, aztán reánk, kik a szentélyben foglaltunk helyet. Ezek az utolsó tekintetek azonban mindnyájunknak szóltak. Különösen feltűnt nekem s nagyon meghatott, mikor láttam az egyrészt szomorú, másrészt végtelen szelid szemeket, melyek bennünket néztek. Jézus arcán a legnagyobb fájdalom. Szíve minden keserűségének, vigasztalanságának és aggodásának hű kifejezése.

Kezdetben semmit sem árultam el. Hallgattam. Sokáig azonban nem bírtam. S mint én, a többiek is hangosan mondogatták, amit láttak. Mindennek valóságáról egész határozottan meg voltak győződve. Egyszerre csak valamennyien, akár látták, akár nem : a püspökök, a papok s a nép — csaknem tömve volt a templom — elkezdünk énekelni: Parce Domine, parce pueblo tuyo. (Kegyelmezz Uram, kegyelmezz a te népednek.) Utána fennhangon, felváltva ezzel a bűnbánati énekkel, kétszer imádkoztuk el a Hiszekegyet.

Megható pillanat volt. A csoda még mindig tartott. A legkülönbözőbb állású egyének látták. Többek közt egy santanderi lelkész, kinek azonnal el kellett

utaznia, de megígérte, hogy a jelentést beküldi; egy valenciai pap, D. Paulino Girbé, San Nicolás-i vikárius és javadalmaz; egy bilbaoiúrino, Da. Maria Ruiz, a truebai színház pénztárosnője, ki előbb nem akarta elhinni a csodás jelenséget, és leánya, Francisca Dabouza, aki szintén kijelentette, hogy látta a csodát.

E jelentésemet ugyanazokkal a szavakkal zárom, melyeket aug. 4-i tudósításom alá jegyeztem: Vajha eme sorok Isten nagyobb dicsőségére szolgálnának és a megfeszített Jézus nagyobb ismertetére és szeretetére vezetnének."

[„Paginas Escolares“ 6. oldal.]

Mit ír a banezai (León) plebános?

Ezerkilencszáztizenkilenc novemberében Valladolidból sokan akartak Limpiasba zárandokolni. Erre a zárandoklatra ötnapos lelkigyakorlattal készültek, melyet a jezsuiták templomában tartottak. Az egyházmegye segédpüspöke (D. José Rubio Martínez) egyik szent beszéd alatt a banezai plebános egy levelét olvasta fel. A plebános ájtalosságból Limpiasig a 260 km-es utat gyalog tette meg.

„Délután egy óra volt, mikor a limpiasi templomban, mielőtt az állomásra indultam volna, bucsuzól kéréseimet megújítottam s minden ügyes-bajos dolgomat az Úrnak ajánlottam. Néhány pillanat után hirtelen észreveszem a szemek mozgását, melyeknek eddig csak fehér részét láttam. Majd megelevenednek s majd balra, majd jobbra, majd az ég felé mozognak. S mikor nagyobb ívet írtak le, minden erőmet összeszedtem, hogy illúzió áldozata ne legyek. Felkelek. Megváltoztatom helyemet. Megdörzsölöm szememet. Megkérdézem a körülállókat, vajjon látnak-e valamit? Azt mondják: nem. Ismét fellekintek a szoborra s látom, hogy olyan, mintna élne. Bizalmatlanul és kételkedve, hátha csalódom, ismét meg-

kérdezem a körülállókat, de ugyanazt a tagadó választ kapom. Elkérem szomszédom látcsövét, hogy minden csalódás ellen védve legyek. Nézem a feszületet újból és újból. Még más három látcsövet is kérek, de mindig csak ugyanazt észlelem. Így meggyőződtem arról, hogy amit látok, nem szemfényvesztés, hanem valóság. Egész nyugodtan tovább figyelek. Az Üdvözítő majd ide, majd oda néz; hosszabb ideig balra, azután az ég felé. Szomorú tekintetek voltak, mintha fájdalmát, mely szívét marta, akarta volna enyhíteni. Néha tekintete szigorúságot árult el... Különösen három izben vetett roppant komoly tekintetet balfelé. Először szemeivel kísért valakit, aki — úgy látszott — feléje közeledik s egész a kereszt alá jön, úgyhogy Jézus csaknem merőlegesen nézett le. Ekkor az arcot profilban láttam. De nem tudom, hogyan mozgathatta ilyen helyzetbe, hiszen Vele szemben álltam. Mikor a fennemlített valaki egész hozzájött, oly tekintetet vetett rá, mintha mondaná: „Ti gonoszok! Egész a kereszt tövéhez jöttök, csakhogy megbánthassatok!”

Ezalatt a legnagyobb undor vonásai rajzolódtak arcára és most Krisztus hirtelen oly mozgást tett, mintha a keresztről le akarna szállni vagy kiáltani akarna: Már nem birom tovább. Mikor ezt láttam, csaknem sikoltottam s majd a kereszthez rohantam. De szerencsére megőriztem nyugodtságotam és még el sem mozdultam. Jézus ajkáról néhány keserű panasz szólt hallottam, melyeket jelenleg még nem közölhetek. Hogyan hallottam és értettem meg e szavakat, nem tudom. Erre Jézus szemeit ég felé emelte: bennök a legbensőbb kérés kifejezése. Tekintete szivetszagató. Szemei csupa könny. Két izben már nem is tudott nézni. Mintha szemei kifolyának...

Csak egyszer volt tekintete vigasztalóbb, csak egyszer sugárzott belőle a benső megenyhülés fénye, mikor fölöttem egy szilárd pontra irányította szemeit. Ugy éreztem, mintha valaki fülembe sugná: Az an-

gyalok hegye¹ (megjegyzem, a templom fekvéséről nem vagyok tájékozódva). E tekintet — úgy látszik — rövid időre minden fájdalmát és keserűségét, mely Őt emésztette, megenyhítette.... Sajnos, valamennyi tekintet között talán ez tartott legrövidebb ideig. Jézus rám sosem nézett. Legalább is nem vettem észre.

Miután mindezt láttam s szememet többször elfordítottam, hogy minden illuziót elkerüljek (jóllehet mind világosabban győződtem meg az igazságról s valóságról, úgy hogy többször fel kellett kiáltanom: Uram, csodálatos ez) észrevettem, mint mozgatja az Úr ajkait, mint nyitja fel kétszer száját, mintha lélekzetet venne s szívét kiönteni akarná. Oly mozdulatot tett, mintha mondotta volna: Nem bírom tovább. Erre arca egészen megváltozott, halálsápadt lett. Szájából kétoldalt valami, hogy mi, nem tudom, egész az állig csurgott. Majd két vontatott, fájdalmas lélekzés, mint a haldokló lélekzése s égfelé emeli szemeit és meghall Igen, én meghalni láttam Őt. És holttemére a halálnak szelid sápadtsága ült.

Mi ment végbe akkor bensőmben, nem mondom el. Amit láttam, elbeszéltem . . . kb. $\frac{3}{4}$ óráig voltam e megható s fárasztó jelenet szemtanúja. Páratlan drámának kifejlődését éltem át. Láttam az irgalmasság és igazságosság küzdelmét, melynek végkifejlődése: az Ártatlan halála, mert ez volt az út az igazságosság megengeszteléséhez, a vétkesek megmentéséhez. A tanuk könyvébe nevemet nem irtam be, később azonban esküvel megerősített iratot küldtem be, melyben mindent, amit láttam, részletesen előadtam.“

[„Paginas Escolares“ 7. old.]

¹ Los Angeles az a magaslat Madrid mellett, hol 1919 máj. 30-án XIII. Alfonz király a spanyol nép jelenlétében, országos ünnepségek között Jézus sz. Szívének ajánlotta fel Spanyolországot.

Mi történt Agatangeló de San Miguel kapucinus atyával?

„Nyíltan és őszintén beszélek. Sem az első nap, mikor észrevették a csodát, sem máskor, mikor felkerestem a templomot, nem vettem észre rendkívülit a feszületen. Végre mégis csak saját szememmel akartam látni, amiről mások annyit beszéltek. Elhatároztam, hogy egy éjszaka egyedül maradok a templomban. A plebános engedélyével június 2-án teljesítettem feltételemet. A sekrestyéstől egy létrát kértem, hátha szükségem lesz reá. Mikor a feszület előtt, mely villanyfényben uszik, imádkozom . . . észreveszem, hogy szemei és ajkai elkezdenek mozogni s arckifejezése a rendestől elütő. Egyik helyről a másikra mentem, de mindig ugyanazt észleltem. Ezzel azonban nem elégedtem meg. Odatámasztottam a létrát, hogy a feszületet közvetlen közelről megfigyelhessem. De most is csak ugyanazt láttam. Az arc nem rendes. Az ajkak felnyílnak, majd lezáródnak; a szemek lassan különböző irányba mozognak, míg a szembogár csaknem eltűnt s csak a szemféhér látható, mint a haldoklóknál. Mit éreztem e pillanatban, nem tudom elmondani . . . A nagy izgatottság csaknem megfojtott. Hogy a létráról le ne zuhanjak, át kellett karolnom Krisztust. Egy-két perc után ismét rendbejöttem. S akkor Krisztus testét rendes alakjában láttam. Lejöttem a létráról s többé semmit sem vettem észre.”

[Bericht über das wundertätige Christusbild in Limpías³ (J. Pfeiffer, München) ol. 7.]

Orvosok jelentései.

Dr. Antonio Gutiérrez de Cossio hondurasi konzul jelentése.

„Az örök Igazságra esküszöm — szolt száz évvel ezelőtt de Maistre —, hogy tudás és hit soha ellenétbe nem kerülhetnek. És én, ki ezt az iratot alá-

írom, esküszöm, hogy valóban és ismételten láttam a limpiasi Krisztus csodáit. Ezelőtt nemrég jelentettem ki az „El Diario Montanes” santanderi lapban: Limpiasba fogok menni . . .

Eljött az alkalmas pillanat. Az állomástól a templomig terjedő uton elváltam barátaimtól. Vízióra nem is gondoltam. Csak az evangéliumi belpoklos szavait ismétелgettem magamban: Jézus, Jézus, Dávid fia, ha akarod, meggyógyíthatsz engem. Így léptem be a templomba minden elfogultság, minden előítélet nélkül. A templom tömve volt, pedig mindenáron be akartam jutni. Ugy látszott azonban, hogy nem sikerül. A cudeyo-i bucsusok minden helyet elfoglaltak. Már nagyobb tolongás nem is lehetett. A forróság szinte kiállhatatlan. Vártam tehát a kedvező alkalmat. S mikor néhány kifáradt egyén eltávozott, sikerült e jó és türelmes földművesnép tömegén átjutnom. Erőszakoskodásomat, mellyel kérelhetetlenül utat törtem magamnak, szó nélkül túrték. A szentély lépcsőjétől 8 méter távolságra lehettem . . .

Abban a pillanatban, mikor a szónok, egy passzionista pap, lejött a szószékről, a zarándoklat vezetői: Perdón, oh Dios mio (Kegyelmezz, óh Uram) című énekbe kezdtek. Mikor befejezték, felszólították a tömeget, hogy a sekrestyeajtón át, mely a Krisztus feszülettől balra fekszik, távozzék. A fáradtságtól elcsigázottak sietve távoztak.

Engem épen egyszerű és ismeretlen emberek vesznek körül. Előtte nagyrészt asszonyok, balra s mögöttem férfiak. Alig indult meg a menet kifelé, mikor az egész csoport férfi és asszony csaknem egyszerre kezdi kiáltani: Krisztus arra az oldalra néz, hol a bucsusok mennek ki. A jelenség tisztán, tökéletesen s egész határozottan volt észlelhető. Mi mindnyájan láttuk, mert valamennyien ugyanekkor fennhangon ismétелgettük e szavakat. Az emberek kiönlése megszűnik. Ekkor a mi csoportunkból mindenki jól látja s fennhangon mondogatja: Krisztus megszakitja tekintetét, elfordítja a bucsusokról. Most végigjáratja az egész templomon, most felfelé néz.

most rendes helyzetébe tér vissza. Néhány pillanat mulik el. Más bucsuscsoport jön s ugyanazon az ajtón át iparkodik kijutni. Erre az én csoportomból valamennyien, mintha összebeszéltek volna, újból kezdik: Krisztus már ismét arra az oldalra néz, mint előbb. A látomás ismét oly tiszta és világos volt, hogy a szemhártyán a fény törését is észlelhettem. A zarándokok ismét megállnak s Krisztus tekintetét ismét elfordítja. S mihelyt megindulnak az emberek, ismétlődik a csoda. Tiznél többször ujult meg e jelenet és állítom és teljes meggyőződésből esküszöm, hogy azt úgy én, mint a körülöttem levők valóban észlelték és megerősítették. Csak azok nem látták, akik tölem valamivel jobbra szorongtak, nagyrészt előkelők, kiket nem ismertem. Mikor szavainkat hallották, Krisztust színházi látcsöveikkel szünet nélkül figyelték, de semmit sem vettek észre. Később azonban, ugyanakkor, mint a többiek, kik mellettem maradtak, ők is észlelték a haldokló Krisztus szája mozgását, amint félig kinyílt s amint a bal ajakszög irányában összehúzódott. Ezután azok, kik előttünk álltak s mindent láttak, a templomból eltávoztak; valószínűleg azért, mert már nagyon elfáradtak. Mi többiek, kik abban a szerencsében részesültünk, hogy a csodát láthattuk, egymásra néztünk s kötelességünknek tartottuk a sekrestyébe menni. Itt kértük a tanukönyvet, melybe eskü alatt mindazt, amit láttunk, beírtuk.

Nemsokára bejött a limpiai krónikás, D. José Maria Aguirre, jóbarátom, a híres keresztény apologeta s jelentette, hogy a király gyermekei, D. Carlos, D. Fernando és Da. Luisa megérkeztek, mire feljegyzéseinket addig, míg a templomba nem értek, félbeszakítottuk. Miután a királyi fenségek eltávoztak, ismét a templomba mentem, hogy a szentély legalsó lépcsői valamelyikén jó helyet szerezsek magamnak. Ezalatt a templom egészen megtelt. Nyomasztó meleg és kiállhatatlan legyen zavartak meg benső összeszedettségemben. Egy pap, miután a szószékről rövid beszédet tartott, a keresztuli imád-

ságokat kezdte el. A körülöttem levők letérdelni igyekeztek, pedig még állni is alig lehetett. A tolongás nagy volt. Minden oldalról csakugy lökdösték az embert. Imádkozni és a lelki összeszedettséget megtartani lehetetlen volt.

Ezalatt nagy nyugtalanság fogott el, hogy a santanderi vonatot lekésem. Mind sűrűbben néztem az órámat. Ájtalosságról szó sem lehetett. A keresztút utolsó harmadánál ismét a feszületre nézek és egész tisztán, világosan valóságos változásokat veszek észre az arcon. A haláltusát megelőző arcvonások helyébe, amit a feszület kifejez, a halálküzdelem kifejezése rajzolódik. A hippokratikus¹ arc minden jelensége észlelhető. Az orr hegyesebb lesz. Az ajkak összehúzódnak s kék színt öltenek. Majd lassan-lassan felnyílnak. Majd az arc haloványabb lesz. Az arccsontok jobban kidudorodnak s kékesek. Ez a látvány úgy meghatott, mintha még sosem láttam volna haldoklót. Egész orvosi gyakorlatom alatt semmi sem volt ily hatással reám; még az első hullának a látása sem, melyet tanulókoromban leborolvált hajjal s szemszőrrel az operációs asztalon feküdni láttam. En megerősítem és megesküszöm, hogy Krisztus arcának ezt a változását a keresztút utolsó állomásain, tehát hosszú ideig egész határozottan láttam; jóllehet megfigyelésemben a folytonos lökdösések zavartak; másrészt meg az idő előhaladottsága miatt is nyugtalankodtam. Végre félbe kellett szakítanom a megfigyelést. A szentélyen át parkodtam kijutni. Nagyon fájlaltam, hogy a csodás Krisztust és a templomot már el kellett hagynom. A távozás igen elszomorított.

Észellenesen és szenvedélyből cselekednék, ki ítéleteim valódiságát kétségbevonná. Nagyon tévedne, aki azt hinné, hogy nekem, ki ment vagyok minden psychopatiától, szuggesztióim voltak: mindazt látni, amit nem is vártam. Emellet nem voltam szerencsésebb helyzetben, mint a többiek, akik e napon

¹ Mükifejezés a halálküzdelmes arc eltorzulására.

kb. 100-an lehettek. Köztük volt egy práviai orvos is, ki távcsővön keresztül figyelte meg Krisztus ajkainak mozgását; ugyanigy figyelte a fej mozdulatait, a vércseppek csorgását, melyeket a fülön egész tisztán lehetett észlelni.

Eme és annyi más ilyen bizonyíték után gyerekes és oktalan eljárás volna a már régen letárgyalt szuggesztióval való megmagyarázáshoz fordulni.

[„Paginas Escolares“ 7—9. ol.]

Mit látott dr. Maximiliano Orts?

Dr. Orts, ki 1878 óta práviai városi tisztiorvos és „subdelegado de la Medicina“,¹ 1919 aug. 3-án az „El Diario Montanes“ lapba a következőket írja:

„Családom s a práviai esperes zaklató kéréseinek engedve, a liérganesi fürdőből, hol tartózkodtam, e hónap 13-án (július) Limpiasba induló bucsusokhoz csatlakoztam. Nem szívesen tettem, mert ilyen nyilvános ünnepeken való részvételtől, legyen az akár világi, akár egyházi, irtózom. Mikor a templomba, mely utunk célja volt, akartam lépni, ért az első csalódás. Egészen tömve volt. Egy óráig unatkoztam. Ezalatt a zarándokok imádkoztak és énekeltek. Mikor a templom kissé megürült, bementem és látcső segítségével tanulmányoztam a Krisztusfeszület összehatását. Ezalatt különösen azokra a „szirtekre“ ügyeltem, melyeket az ember megfigelőművészetének el kell kerülnie, ha nem akar tévedés áldozatául esni. A nép tolongása oly nagy volt s annyira lökdöstek és zavartak, hogy a sekrestyén át elhagytam a templomot. Kinn a szabadban aztán üde levegőt szivhattam magamba. A fürdőhelyünk-ről jövő zarándoklat vezetői előtt eme rendetlenség miatt óvást emeltem. Kijelenteltem, hogy visszavonhatatlanul elhatároztam, hogy a templomba többé

¹ Kb. a mi városi helyettes főorvosunknak felel meg.

be nem megyek . . . De mint annyi más az életben, ez a feltétel sem teljesedett.

Feleségem sem tudta elvégezni imádságait; elutazásunk előtt azonban még befejezni óhajtotta. Nem akarta, hogy a sűrű tömegben egymástól távol legyünk s ezért arra kért, kísérjem el s maradjak mellette. Ennek a körülménynek köszönhetem, hogy láttam a csodás jelenséget. A hajó közepén álltam, kb. 8 méterre a szentélytől. Kíváncsiságom kielégítése végett, a nyakon éppen anatómiai tanulmányt végeztem. Mikor éppen a sterno-cleido-mastoideus¹ izomzatot vizsgálom, legnagyobb csodálkozásomra észreveszem, hogy a jobbful mögött vörös vércsepp kanyarogva fut le, egészen úgy, mint az a vér, melyet pióca — amit terapeutikus okokból tettek a regio mastoideá-ra² — szív ki. E vércsermely a hajfürtig terjed, melyet a művész eddig eresztett le. Itt aztán szétfolyt. Mikor a vér eltűnt, a bőr is, mely előbb véres volt, tiszta lett. A meglepetést, melyet e jelenetnél éreztem, csakhamar követte bensőm bosszus hangja. Attól féltem, hogy hallucináció áldozata leszek, ami ilyen korban s ily hosszú orvosi gyakorlat után megbocsáthatatlan hiba volna. Katholikus vagyok, de nem fanatikus. Eme rendellenesség, mit láttam, kifárasztott. Ezért kipihentem magamat. Mindent jól megfontolva nemsokára ismét odanéztem, abban a reményben, hogy a jelenség már eltűnt. Pedig nem így történt. Ismét fénylett és csorgott a vér. Összehasonlítottam a balkéz sebéből folyó vérrrel, majd a jobb mellen levővel. Az összehasonlítás bebizonyította, hogy ez feketés és festett volt, míg amaz vörös volt és mozgott. Jóllehet a ritka jelenség értelmemet nagyon igénybevette, valóságában mégis kételkedtem. Azzal iparkodtam magamat megnyugtatóni, hogy csak egy vörös ecsetvonásnak, melyet a hajfürt közé húzott a művész, visszénye lesz, noha erre nézve semmi adat sem állt rendelkez-

¹ A fültővétől lehúzódó erős nyakizomzat neve.

² Az előbb jelzett izomzat területe a főérrel.

zésemre. Figyelmemet hogy eltereljem, tekintetemet a nyakról elfordítottam és a halántékra irányítottam. Itt a szürkés haj az izzadságtól fénylett. Néhány pillanat múlva a haj előtt három centiméter körzetben sötét folt tűnik fel, mely elfödi az egész homlokot s azután sötétkék lesz. Majd mind élénkebb színt ölt, már sötétvörös; végre piros vérré változik át és elkezd mozogni s éppen úgy, mint a nyakon, a hajfürtök elnyelik, melyek után a szürkék is fénylők maradnak. E második jelenet, mely megisméltődött s engem meglepett, sokkal nagyobb hatással volt reám, mint az előbbi. Értelmem, melyre eddig auto-szuggesztió még sosem hatott, vonakodott ily titkos jelenség elfogadásától. Azért elhatároztam, hogy megfejtsem magamnak annak okait s kikutatom az igazságot. Egy mellékkápolnába mentem, honnan merőlegesen irányíthattam tekintetemet az említett hajfürtre. Ha a vörös ecsetvonás, amint véltem, az első szélén van, akkor fizikailag lehetetlen, hogy a vért a nyakon láttam, és ha mégis ez az eset állott fenn, akkor az optikai csalódás minden alapja megszűnt. De a rejtélyt nem tudtuk megfejteni. A jelenség mindannyiszor, valahányszor odanéztem, úgy a nyakon, mint a halántékon ugyanoly módon megisméltődött, úgy hogy a valóságról meggyőződve, egész önkéntelenül felkiáltottam: „Lehetetlen kételkednem. Valóban vér.” E kiáltásra gyorsan hozzám jött hű kísérőm Leopoldo Mateo és néhány urinő. Ezeknek elbeszéltem, mi történt velem s mivel mások figyelmét is magamra vontam, otthagytam őket s más csoportba, mely távolabb oldalvást állott, vetgyültem el. Minden oldalról, honnan a feszületre néztem, láttam e jelenséget.

Azután kimentem a templomból. Megvártam feleségemet és ismét átgondoltam mindent, de minden nehézségre, melyet felhoztam, ugyanazt a határozott választ kellett adnom. Lassan végre megnyugodtam s hosszú lelkilusa után a meggyőződés győzött. E hosszú leírást már nem akarom folytatni, mert művelt és el nem fogult egyének részére, ha megfigyel-

ték a szigorú analitikus módszert, mellyel az igazság után kutattam, teljesen fölösleges; azok részére pedig, akik ugyanis minden érthetlent szuggeszlióval szándékoznak megmagyarázni, hiábavaló. A szkeptikusok számára meg éppen haszontalan, mert hát ők még mások becsületességében is kételkednek. Keresztény vagyok s mint ilyen esküszöm, hogy a jelen leírás az igazságnak teljesen megfelel és hogy a gondos vizsgálatok, melyeknek megfigyeléseimet alávettem, azok valóságáról szilárd és változatlan meggyőződést ébresztettek bennem."

Pravia, 1919. júl. 28.

Orts Miksa

1878 óta praviai városi tisztiorvos
és „subdelegado de la Medicina”.

[El Santo Cristo de Limpías. 165—169. oldal.

Dr. D. Jesús del Hoyo saltocaballói orvos- nyilatkozata.

Eleinte még jóbarátjának, Arenazának sem hitt. Pedig ez szintén látta a csodás jelenséget. Arenaza azonban addig ostromolta őt, míg végre engedett kérésének. 1919. máj. 18-án tehát közösen Limpíasba utaztak. D. Hoyo reggel a feszületet egy óránál tovább figyelte, de semmit sem vett észre. Szkepticizmusa így csak növekedett. Ebéd alatt elkezde elcelődni. Délután azonban megegyeszer elmegy a templomba s látott mindent... A sekrestyében levő könyvbe a következő kijelentést írta be:

„Kijelentem, hogy láttam (miután azoknak, kik erről értesítettek, nem akartam hinni), mint nyitotta ki s csukta le Krisztus ajkait, mintha egy egytagu szót ejtett volna ki; mint tekintett keményen reám, mint változott meg arca, mikor arcvonásai eltorzulnak s ráncok képződtek. Nem volt ez optikai csalódás, hiszen ma reggel látcsővel egy óráig vizsgáltam a feszületet a templom különböző helyeiről és semmit sem észleltem. Most azonban mindent lát-

tam és pedig fizikai fáradtság nélkül, míg reggel az egész istentisztelet alatt figyeltem s mégsem érhettem el, hogy Jézus reám tekintsen. Láttam minden lélek-tani behatás nélkül, hiszen olyan nyugodt voltam, mint templomba léptem előtt s ami a fő, előbb semmit sem hittem.

1919 máj. 18.

Jesus del Hoyo.

[„Paginas Escolares” 35. old.]

Mit ír egy orvostanhallgató.

D. Heriberto de la Villa, ribadesellai orvostanhallgató a „Pueblo Astur” 1919 júl. 8-i számában a következőket írja:

„Eredetileg nem volt tervem a nagyszerű asturiasi zárandoklat leírása, mert sokkal ügyesebb toluak megtették már. Csak azok óhajának akarok eleget tenni, kik több oldalról felszólítottak, hogy közöljem azt, amit láttam. Szívesen megteszem hálából ama kegyelemért, melyben a limpiasi Krisztus részesített. Egyszerű szavakkal ecsestelem majd, amit magam láttam, de előbb ki kell jelentenem, hogy az autoszugesztciónak még csak nyoma sem volt. Hiszen nem is hittem a csodában, mikor odamentem. Mise közben főt. P. Vázquez tartott beszédet. Mikor a legmeghatóbb részlethez jutott, néhány urinő felkiált, hogy ők látják a csodás jelenséget. Emiatt még jobban kételkedtem. Megerősödtem ama nézetemben, hogy ilt csak ideges s ingerlékeny személyek szugesztíójáról és hallucinációjáról van szó s eme meggyőződéssel távoztam a templomból. Ebédközben testvérem erősítette, hogy ő látta Krisztus szemeinek mozgását. Mivel nem hittem neki, felszólított, hogy azonnal menjek vele a templomba, most ugyis kevés ember lesz ott. Engedve felszólításának, még egy barátommal, ki velünk volt, elindultunk. Amint a templomba léptem, azonnal Krisztusra tekintettem. S ime! Láttam a száj moz-

gását, mintha beszélne és pedig egészen hüen, minden mesterkélttség nélkül. Tovább figyelek és látom, hogy egyik oldalról a másikra tekint. Erre a templom jobboldala, a sekrestye oldalára állok és ismét látom, hogy velem ellenkező irányba, jobbra felé néz. Majd roppant haragos pillantást vet reám, úgyhogy megremegtem s fejemet lehorgasztottam. Alig küzdöttem le magamban e hatást, mikor ismét felnézek és látom, mint tekint Krisztus jobbra felé; fejét lehajtja, majd felemeli s jobbfelé fordítja. Ekkor a töviskorona hátsó részét is láttam. Azután feje ismét meghajol s rendes helyzetébe visszajut. Mégegyszer azonban reám szegzi haragos tekintetét, mely oly hatással volt reám, hogy a templomot el kellett hagynom. Mindez körülbelül négy perc műve lehetett. Bensőm megindultsága akkora volt, hogy 5 óra előtt a templomba nem térhettem vissza. Mikor visszamentem, ismét az oltár mellé álltam. Felnézek s látom, hogy lassan-lassan az arc és mell sötétkéklész, a szemek jobbra-balra, fel és le mozognak, a száj kissé felnyílik, mintha Krisztus nehezen lélegzetet venne. Ez a látvány 15—20 percig tartott. S ezalatt észrevettem, hogyha balra nézett, hosszabb ideig egy pontra figyelt. Majd ismét felnézett s végre mikor szemeit lesütötte, lassan-lassan szempillái is leereszkedtek s bezáródtak. Ugyanekkor lecsukódott a száj is, az arcon a fájdalom és megadás kifejezése, mely engem igen meghatott. Még észrevettem, hogy a bal szemöldök felett seb képződik, melyből vér buggyan elő s a szemöldökön végig egész a szempilláig csurog. Majd a töviskoronáról hull le egy vércsepp s az arcon átfoly. Nagyon jól megkülönböztethettem, mert élénkpiros volt s az arc sötétkéklé színétől elütő. Utána láttam, hogy a töviskoronáról a vállakra bőven hull a vér, de az arcot nem érinti; hogy ajkait felnyitja, melyből fehéres anyag, mint a hab, tajtékzik.

Ebben a pillanatban lépett a szószékre egy dömés atya. Krisztus őt 5—6 percig erősen figyelte. Utána becsukta száját. Szemei lezáródtak. A páter

egész beszéde alatt ilyen helyzetben maradt. Mikor e szavakkal: „És most, Santo Cristo, add ránk áldásodat“, fejezte be a szónok beszédét, Krisztus mosolyogva felnyitja szemeit s ajkait, s fejét meghajtja, mintha valóban áldást akarna osztani.

E fontos pillanatban valaki, ki mellettem állt, megkérdezett, vajjon meg mernék-e esküdni arra, amit láttam. Már-már igenlőleg válaszoltam, hiszen folyton láttam, mégis tanácsosabbnak véltem egyelőre a hallgatást. Ekkor, mintha Jézus meg akarna győzni annak valóságáról, amit láttam, ismét felnyitotta száját, melyből nagymennyiségű hab és vér ömlött ki s egész jól láthattam, amint a szájszögletek mellett elfolyt. Ezalatt az állkapocs elhalványodott. Utána felfekintett, mintegy utolsó erőfeszítést tett. Szemeit még magasabbra emelte, csak a szemfehér volt látható, mintha meghalt volna. Erre beláttam, hogy mégis csak kötelességem eskü alatt megerősítenem, amit észleltem. Ugy is cselekedtem a templom sekrestyében.“

(„Paginas Escolares“ 10., 35. ol.)

Lopez Cebeiros Rudolf orvostanhallgató

1919 júliusában írja: „A Muslera-ból Limpiasba induló bucsusok egyike voltam. Castoneda, [szülőföldemről 214-en. vettek részt. Ezek közül azonban csak négyen láttuk a csodás jelenséget. Jelen voltunk az egyik szentmisén, mely alatt prédikáció is volt. Én a nagyértékű feszületre néztem. Szépségét és fenségét nem tudom ecsetelni. Egyszerre csak észreveszem, hogy Krisztus fejét és szemeit jobbra, azután balra fordítja s azlán reám tekint. Tekintete aggódó és gyöngéd. Egész bensőm megindult. Szemeimet földre szegeztem. Ismét felnézek és látom, hogy Krisztus a templom közepe irányában fejét meghajtja, szemeit a szónokra irányítja, majd lecsukja, mikor az a zarándokok számára bocsánatért esedez.

Utána újból felnyitotta szemeit és rendes helyzetében megmaradt. Lelkemben mi játszódott le, nem tudom kifejezni. Annyit tudok, hogy térdrehulltam és — miért ne valljam be — zokogtam.“

(„El Santo Cristo de Limpías“ 161. oldal.)

Egy radiológus¹ nyilatkozata.

D. Nicolás Pintado, a santanderi kórház alkalmazotta és jeles radiológusa szept. 6-án (1920) meglátogatja a limpiasi templomot. Megfigyeléseiről ki-merítő és hosszú tudósítást közölt. Néhány pontot a „La Semana Católica“ (435. oldal) szerint közlünk.

„Vannak, akik azt mondják, hogy semmit sem láttam, pedig többször voltam ott. Ez ugyan igaz, de azért nem kételkedem, mert 6-án teljesedett kívánságom. Világosan láttam a csodás jelenséget, mely nem optikai csalódás, nem szuggesztió vagy autoszuggesztió, amint sokan mondják s amit velem el akarnak hiteitni. Nagyon jól tudom én, mi a szuggesztió vagy autoszuggesztió, hiszen dr. Sanchez Herrero alatt a valladolidi orvosi fakultáson társaimmal: az okos dr. Vicente Quintana, Floy Durrafi, ki ma Valladolidban elsőrangú szaktekin- tély, Alvaro Lanuza, most astilleroi és Emilio Gutiérrez, jelenleg santanderi orvosokkal együtt tanulmányoztam a hipnotizmust.

Azon a napon, melyről szólok, kb. 10 órákor feleségemmel a templomba mentünk, hogy szentmisét hallgassunk és a szent áldozáshoz járuljunk, mielőtt még a másik mise megkezdődnék, melyen szintén jelen voltunk. Semmit sem láttam. Mikor azonban az átváltoztatás kezdetét vette, egész tisztán kivehettem, hogy Krisztus fejét lehajtja s az átváltoztatás végével ismét felemeli, mialatt szemeit többször majd jobbra, majd balfelé fordította. Meghatottságomat

¹ Radiológus = ki rádiúmkísérletekkel foglalkozik.

ecsetelni nem tudom. Leirhatatlan. Ezután sűrű felhő takarta el a szent arcot; majd rendkívüli fényben tündöklött s ekkor a mellkas görcsös összehuzódását, zihálását, mely borzasztó halálküzdelem jele, figyelhettem meg.

Megesküdhetem, hogy azon idő alatt, mióta a Szent Rafael-kórházban működöm, jöllehet sok haladokló mellett álltam, soha hasonló haláltusát nem láttam.

[La Semana Católica 435. oldal.]

Mások jelentései.

Egy sokatmondó levél.

D. Antonio Litourmant, ki mindent látott, igen érdekes levelet intézett egyik ismerősehez, D. Mariano Garcíához. A levél érdekesebb részletének közlését nem hagyhatjuk el.

„Igen tisztelt Uram, Mariano! Én Önnek megígértem, hogy ha Limpiasról ír, adatokat küldök, mert abban a szerencsében részesültem, hogy láttam a csodás jelenséget... Kérését most szívesen teljesítem. Április végén vagy május elején barátaim és az ujságok révén értesültem a limpiasi Christo de la Agonia csodájáról. Hitetlen ugyan nem vagyok, de hogy az a feszület szemeit mozgassa, megvallom őszintén, nem akartam elhinni. Addig beszéltek, míg végre Limpiasba utaztam. Május 16-án indultunk el. Velem volt feleségem, Barcena Viktor és neje. Szombat délután, 17-én tettük első látogatásunkat a Santo Christo de la Agonia-nál. Kisérőm egy ur volt, ki szintén látta a csodát.

Alig léptem a templomba s mártottam ujjamat a szenteltviztartóba, máris láttam a csodás jelenséget. Kisérőmnnek, D. Andrés Barcena-nak odasugom a fülébe: „Már látom. — Nem, nem — felelt ő — jöjjön csak előbbre, majd akkor még jobban látja.” Állandóan figyeltem s ugyanugy láttam. Ezért ott-

hagytam a templomot. Kimentem. Fel s alá sétáltam. Majd ismét bementem azon az ajtón át, mely a feszülettel szemben van. A középben megállok. Hallom, amint néhány urinő D. Andrés Barcenától kérdi, látja-e? „Hogyne látnám — válaszolt ő. — Most szemem jobbra, most balra mozgatja, most reám néz.“ És mindezt én is láttam.

Majd újra kimentem. Kinn fel és alá járkáltam. Aztán ismét bementem. Mikor a szenteltvíztartóhoz érek, ugyanazt látom, mint előbb: Krisztus az ég felé néz, majd lesüti a szemét. Középre, jobbra, balra irányítja tekintetét, mintha valakit keresne. Majd reánk nézett s ekkor oly pillantást vetett reám, melyet nem tudtam megfejteni. Ha máshova nézett — bevallom — tekintete nem volt olyan. Hasonló érzés fogott el, mint erősen izzadás alkalmával vagy mintha huzatban volnék. Ötször végeztem ezt a megfigyelést a templom különböző helyeiről. S valahányszor a templomba mentem, mindig ugyanezt észleltem.

Mikor pontos megfigyeléseim meggyőztek arról, hogy Krisztus szemeinek mozgása mindenhol látható, a kórusra mentem. Itt egy-két énekesnőt, a karnagyot és orgonistát találtam. Azt hiszem, Arrieta volt a neve. Az énekesek megkérdeztek, vajjon láttam-e a csodát. Igen — volt válaszom. De ők nem hitték. Alig hallotta Arrieta válaszomat, felindulva hozzám siet: Mit? Ön látta? Mire azt feleltem: „Tudja, Krisztus szemeit megfigyeltem, de ne higgye, hogy csoda, mint gondolják.“ — „Ön boldog ember, ha látta. Én nem láttam.“ — „Lássa — feleltem neki — ilyen csoda nincs. Az ember sokáig oda-néz, a szeme elfárad s akkor lát valamit, ami a valóságban nem létezik. Amiről beszéltem, azt észleltem is; de nem Krisztus műve az. Csak szemünk káprázik Ne mondjuk tehát csodának, ami nem csoda — „Ismétlem, csoda történik, feleli Arrieta. Vajjon Krisztus mozgatja-e szemét vagy nem, nem tudom. Egyet azonban tudok, hogy soknak a lábát, de még inkább

szívét hozza mozgásba'. (Itt a zarándoklatokra és megtérésekre céloz.) „Ez már más“, válaszoltam. Beszélgetésünket nem fejezhettük be, mert feljött a plebános ur s arra kért, hogy hallgassunk. Ily botrányos láрма mellett nem tud gyóntatni. Ezért Barcelona Viktorral a kórusról lesiettem.

Következő nap, május 18-án, vasárnap
 Viktorral és unokaöccsével autón mentünk a limpiasi templomig.
 Alig léptünk a templomba, máris kérdést intéztem Viktorhoz, vajjon látja-e, hogy Krisztus szemeit mozgatja? Tagadólág intett: „Ha biztos, hogy látja Krisztus szemeit és Ő Önre néz, amint mondja, akkor a szemek színét is fel kell ismernie“. Mikor észleléseimet újból megerősítettem, felszólított, hogy csukjam be egyik szememet s úgy nézzek oda; azután a másikkal is ugyanezt a műveletet végezzem. Megtettem. Mindkétszer ugyanazt láttam. Erre azt mondta, hogy most mindkét szememet hunyjam be. Ekkor persze semmit sem láttam. Krisztus szemeinek színét pontosan nem tudtam meghatározni. Neje szemeivel hasonlítottam össze. Erre megkezdődött a szent mise. A templom annyira tömve volt, hogy a kórusra mentünk. Itt legalább nem szorongtunk. Mikor az evangélium kezdetén keresztet vetettünk s a pap szavait hallottuk: Sequentia s. Evangelii stb. észrevettem, hogy Krisztus térdén két hatalmas seb tátong, melyek annyira lekötötték figyelmemet, hogy egész szent mise alatt csak azokkal foglalkoztam. . . .

Mise után autón Laredóba siettünk
 Ebéd után azonban gyalog elsétáltunk Limpiasba. Első gondolatom, mikor a templomba léptünk, azonnal az volt, hogy az oltárhoz megyek s a sebeket, melyek reggel annyira foglalkoztattak, közelebből megvizsgáljam. Mily nagy volt meglepetésem, mikor azok a sebek, melyek reggel minden gondolatomat, egész figyelmemet lekötötték, nem voltak láthatók, tehát a valóságban nem is

léteztek. Felmentem tehát a kórusra, de innen sem láttam semmit. Meglepetésemet nem tudtam visszafojtani. Barcena Viktor arra kért, hogy távcsővel figyeljek. Megtettem. Ekkor látom, hogy a sárgászöld színbe játszó ajkak pirosak lesznek. S ugyanekkor Krisztus végtelen fájdalmas tekintetet vet reám s aztán felemeli szemeit, melyek egészen véresek. A száj is tele van vérrel, arcvonásai elváltoznak úgy, hogy igen nagy fájdalomra lehet következtetni. Tovább nem tudtam nézni. A távcsövet odaadtam feleségemnek s aztán a templomból kimentem. . . .

Odakinn sétálgattam. Végre Viktor jött értem. Hivott, hogy menjek vele. Az egyik bilbaói orvos ugyanis írásban megerősítette, hogy látta Krisztus ajkainak mozgását, mintha egy egyszótagu szót akart volna kiejteni. „Nem, nem megyek, hagyj békén.” Erre eltávozott.

De nemsokára mégis csak bementem a templomba. Viktor neijének igen jó látcsöve volt. Elkértem. Ekkor a főoltárhoz oly közel mentem, ahogy csak tudtam. Felnézek Krisztusra. Ugyanazt láttam, mint előbb. Megdörzsölöm szememet. Látcső nélkül nézek, de csak azt látom. . . . Krisztus borzasztóan szenvedett. Szája csupa vér, mintha kiköpni akarná, mintha fuldokolna. Szemei vérben úsznak. S melle zihál. Az orrnyílások kitágulnak, mintha nem kapna elég levegőt. A bal halántékba a töviskorona egy tövise mélyed be. Vércsepp serken nyomában, mely a halántékon végig az arcra foly, hol megáll. Követi egy második, de gyorsabban. Mikor a kettő egyesült, még mást is láttam . . . Majdnem felsikoltottam . . . Utána a templomból kimentem. Viktor utánam jött. Nem hagyott egyedül. Kinn leültem, cigarettára gyújtottam. Kétszer szippantottam, aztán eldobtam. Másikra gyújtottam rá, de ezt is elhajítottam. „Jöjj — szóltam Viktorhoz — nézzük meg a bilbaói orvos írását. Már hiszek. . . .”

Bementünk tehát a templomba. Ott találkoztunk Önnel, D. Mariano! Én üdvözöltem Önt . . . A többit már tudja. Felhatalmazom, hogy levelem minden

sorát felhasználhatja, amennyiben azt véli, hogy Isten nagyobb dicsőségére szolgál. Esküszöm, hogy mindenben igazat mondtam.

Antonio Litourmant.

[„Paginas Escolares“ 36—38. old.]

Clementa író¹ a „Diario de la Rioja“ lapban élénk színekkel festi a látványt, melyben része volt. A főbb eseményeket mi is közöljük.

„A zokogás leirhatatlan . . . megható. Némelyek hangosan sirtak. Mások mellüket verték és irgalomért könyörögtek. Azok, kik semmit sem láttak — és sokan voltak — vigasztalanul könnyeztek! . . . Végre egy főt. urnak sikerült a tömeget, mely egészen megfeledkezett arról, hogy templomban van, lecsillapítania. Fennhangon elimádkozta a Hiszekegyet, amit a nép megindulva ismételt. Ezalatt nekem — nem tudom ki, — egy távcsövet nyomott a kezembe, melyen át aztán a keresztre tekintettem. Mit láttam, alig tudom elmondani. Az ember nyelve nem képes a természetfölöttit elbeszélni . . . Az isteni Üdvözítő arca halottsápadt, végtelen aggódó. Szemét lassan, bágyadtan minden irányban mozgatja. Aztán megható, igen szomorú tekintetet vet az ég felé . . . Meddig tartott e jelenet, nem tudom. Némelyek azt mondják: egy óráig. Én az órát nem néztem. A szemlélést többször felbe kellett szakítanom, mert tovább már nem tudtam uralkodni érzelmeim felett. Valahányszor azonban odatekintettem, megisméllődött a jelenet . . . Végre az Ur szempillái lecsukódtak. Ajkai már mozdulatlanok . . . Meghatottságom oly nagy volt, hogy csaknem elájultam . . . Alig jöttem kissé rendbe, mikor újból felnéztem. A feszületnek az alakja azonban olyan volt, minőnek a művész alkotta . . .“

[„El Santo Cristo de Limpías“ 182—185. oldal.]

¹ Családi neve: Micaela Pérez de Miranda.

Gyermekek jelentései.

Sok gyermek is részesült ama szerencsében, hogy a csodás jelenséget láthatta. Ezek között volt a gijóni Szeplőtelen Fogantatásról nevezett, a jezsuiták vezetése alatt álló intézet 11 éves növendéke, Francisco Jauregnizar:

„Délután 2 óra 5'-kor hagytam el Santandert s 4 óra 10'-kor értem Limpiasba. Az ut az állomástól a templomig gyalog félóra, kocsin negyedóra. Mi gyalog mentünk. Kriszlust látni akartuk s ezért kis áldozatot hoztunk. Legelőször a templomba mentünk. Itt egy ideig imádkoztunk. Én a szentélyben álltam. Folyton Krisztusra néztem. De semmit sem láttam. Majd megkezdtek a háromnap i ájtatosságot a Christo de la Agonia tiszteletére. Utána az állomásra mentünk s 7¹/₄ órákor vasuton hazautaztunk.

Következő nap, aug. elsején, a hónap első péntekén, Santanderből ¹/₄9 órákor indultunk el. Még Limpiasban akartunk áldozni. A szent áldozáshoz kongregációs szalaggal a nyakamon 11 órákor járultam. A Jézus sz. Szive jelvényt ugyanis nem találtam. Gondoltam, ha más nincs, jó lesz Szűz Máriáé is. S így hallgattam végig a szent misét. Aztán ebédeltünk. Félháromkor a templomba mentem, mert a csodát legtöbbször 1—3 óra között¹ látják. Néhány Miatyánkot imádkoztam s aztán a szentélybe siettem s ott megálltam. Felnézek Krisztusra s ime, látom, hogy tekintetét a sekrestye felé irányítja, de ez nem volt szelid, mint mikor az égre nézett, hanem haragos, mintha korholna valakit. Többször láttam. Elkezdtem mozogni. Szememet dörzsöltem. Majd fél-szemmel néztem, hogy azt ne mondják: csak képzelődél. Nagynénémnek feltűnt nyugtalanságom. Hozzám jött. Kérdezte, mi bajom? Elmondtam őszintén mindent. Elővette a távcsövet. Azzal nézett. Én

¹ Az első „nagypénteken” ez idő alatt szenvedett Jézus a kereszten. (Szerző.)

pedig jeleztem, mikor néz Krisztus az égre, mikor a sekrestye felé. De ő semmit sem látott. Majd észrevettem, hogy Krisztus felnyitja száját; teste összehúzódik, mintha lélekzeni akarna. Ezt csak egyszer láttam. Majd ismét a szemek mozgása kezdődött meg. Se villany, se gyertyafény nem kellett, hogy lássam. Aztán elvégeztük ájtatosságunkat s az állomásra indultunk. Következő nap délután ismét eljöttem. De semmit sem észleltem.

Aug. harmadik péntekén reggel szent áldozáshoz járultunk s a szent misén egész végig jelen voltunk. Ebéd után a templomba mentem. Krisztust kezdtem szemlélni. Ekkor látom, hogy szemeit a sekrestye felé mozgatja, mint első pénteken. Délután 3 óráig tartott e látvány. Neha az égre is nézett... Uzsonna után újból felkerestem a templomot. Bucsuzni mentem Krisztushoz. Ismét csak látom, hogy szemeit majd az ég, majd a sekrestye felé mozgatja. Egy óráig figyeltem. Szívesen tettem. Olyan, mint a mágnes. Vonz. Aztán az állomásra mentünk, hogy hazautazzunk. Némelyek azt mondták, hogy csalódom. Csak azért látom, hogy Krisztus mozgatja szemeit, mivel nagyon szeretem Őt nézni.

De ez nem áll. Mert akkor első nap is kellett volna látnom, hiszen úgy vágyódtam utána.

A hitetlenek azt mondják, hogy a fény műve. Ha az volna, mindenkinek kellene látnia."

Gijón, 1919 szeptember.

Francisco Jauregnizar.

[„*Paginas Escolares*" 38. ol.]

Egy 8 éves leány és még mások.

Ugena márki írja:

„Az első galíciái (Spanyolország) zarándoklat, mely tegnap jött vissza Santanderből, igen kedvező körülmények között pontos megfigyeléseket tehetett

a limpiasi Krisztus csodái felett. 250-nél többen látták a Santo Christo nagy fájdalmának megnyilvánulását. Megható megtérésnek is, mely ekkor történt, szemtanúi voltak. Némelyek hitetlensége, mások közömbössége a csodákkal szemben, melyek naponkint Limpiasban megisméltődnek, alkalmat nyújtanak arra, hogy nyilvánosságra hozzam mindazt, amit feleségem és gyermekeim láttak.

Körülbelül 500-an voltunk a templomban. Gyermekeim egyszer csak azt mondják édes mamájuknak, hogy Krisztust mosolyogni látják. Feleségem semmit sem látott. De a gyermekek nem tágitottak. Nemsokára ő is látja, hogy Krisztus fejét mozgatja. Nagyon figyelt. Azt hitte, hogy talán szeme káprázik. Szuggesztió áldozata nem akart lenni. Megkérdezte tehát a gyermekeket, mit látnak. Mindkettő az Üdvözítőre néz s egyszerre azt feleli: „Fejét egyik oldalról a másikra mozgatja.”. Késő délután, sok férfi és nő, közösen elimádkoztuk a szent olvasót. Alig fejeztük be, mikor megszólít 8 éves leányom, Rosa Maria. Az imádság alatt látta, hogy az Üdvözítő szeméit, majd fejét mozgatta; száját kinyitotta s ismét lecsukta. Mi egészen meglepődtünk.

Az egyik urnő azok balgaságát hozta fel, akik mindent szuggesztióval akarnak megmagyarázni. A jelen esetben a gyanakvás lehetetlen volt. Hiszen gyermekem oly fiatal volt s oly naivul adott elő mindent. Mégis próbára akartuk tenni. Azért néhány jelenlevővel összebeszéltem. Mondtuk a gyermeknek: Most nézz az Üdvözítőre, éppen mozog. Fenhangan aztán kijelentettük, hogy mi is látjuk. A gyermek felnéz, majd felénk fordítja fejét s így szól: „Most én semmit sem látok.”

Sarria (Lugo), 1919 okt. 26.

El marqués de Ugena.

[„Paginas Escolares” 39. ol.]

Bernardino Marcos 8 éves és Juan Mária Gutiérrez 6 éves fiu tanusága.

E két fiu megfigyelését D. Incio Valentin, gijóni áldozópap juttatta a nyilvánosság elé.

„1919 szept. 12-én d. u. 6 órakor ismét csoda történt. A templomban éppen igen sokan voltak. Kezdetben semmit sem vettem észre. De nemsokára hosszú ideig látom Krisztus szemeinek mozgását különböző irányban. Majd átszellemült arca s fejét megmozgatta s hol az egyik, hol a másik oldalra hajtolta. E látvány nagyon felizgatott. Azonban nem árultam el. Leginkább néhány gyermeknek csodálkozása hatolt meg. Az egyik: a 8 éves Bernardino Marcos Bellido La Vellésből (Salamanca) majd jelekkel, majd fennhangon jelezte a Krisztusfej különböző mozgását és a szemek tekintetének irányát. Végre izgatott lett s úgy megijedt, hogy összekuporodott. Nekem kellett őt bátoritanom és megnyugtatom...

A másik: a 6 éves Juan Maria Gutiérrez (Oviedóból), Da. Mercedes Gonzalez del Valle fia, egész gyermekdeden azt mondja: ő látja, hogy az Ur fehér habot és vért hány. Vért én nem láttam s azért kérdeztem, hol van a vér? Erre ő egész naivul azt feleli: „Nézz ide (s balmellére mutat), innen sok vér foly ki, nagyon sok...” A gyermek anyja is látta a szemek mozgását.

Igy mondta nekem.”

[„Paginas Escolares” 39. ol.]

A kacér varrónők.

Clementa írónő a limpiasi plebános adatai alapján érdekes esetet ír le.

„Nemrég egy urnő vezetése alatt Santanderből 18—20 varrónő jött Limpiasba. Pap nem kísérte őket. Egész uton csak dévajkodtak. A jámborságnak semmi

nyoma. Limpiasi utjukat csak szórakozásnak tekintették. Azt hitték, hogy a csoda látása majd kielégíti kíváncsiságukat. S így lesz miről fecsegniük társnőikkel. Annyira mentek könnyelműségükben és fel-fuvalkodottságukban, hogy a faluban verkit kerestek: A templom előtt akarták felállítani. Jó lesz majd ebédutánra a tánchoz. De az Üdvözítő másképp tervezte... Alig mentek be a templomba, máris megváltoztak. S mikor a csoda megtörtént, elég volt Krisztusnak egy pillantása s tizennégyen csaknem eszméletlenül a szentély hideg lépcsőzetén terültek el. Mit láttak ők Jézus tekintetében, hogy ily gyorsan megváltoztak? Alig jöttek magukhoz, mikor megindulva, könnyes szemekkel s nagy fájdalommal elkezdtek irgalomért esedezni: „Uram, többet nem akarunk vétkezni! Eddig nem ismertünk Téged!...” Egész nap a templomban maradtak. Alig akartak távozni. Nehéz szívvel indultak haza...”

[Echevarria 167. ol.] (Lásd Kleist művét.)

Egy német protestáns megtérése.

Glázer Károly 26 éves bilbaói kereskedő kíváncsiságból csatlakozott az egyik limpiasi zarándoklathoz. De semmit sem látott. Elkedvetlenedett. Végre azonban másodszor is ellátogatott Limpiasba. Először átlapozgatta a sekrestyében a tanukönyvet. Utána a templomba ment s figyelte a csodás feszületet. Hirtelen elsápad. Térdrehull. Látja a csodát... Meghatva tér vissza Bilbaóba. Itt keresi az egyik jezsuita páttert, aki német s valamikor őt oktatta a kath. hit igazságaira. De akkor nagy elfoglaltságára hivatkozva, abbahagyta a hittan tanulását. A páter már nem volt ott. Ekkor felkereste D. Doming Abona S. Vicente-i plebánost, ki a német nyelvet tökéletesen beszéli. Megtanulja a kath. hit elemeit s áttér. A kath. Egyházba a limpiasi templomban a limpiasi plebános, D. Eduardo Migueli veszi fel 1919

dec. 31-én. Viselkedése oly szerény s áhítata oly nagy volt, hogy az egész templom épült rajta.

[„Flaviobriga”, 1920 jan. 4.] (Lásd Kleist művét.)

Három hirtelen gyógyulás.

Miután Límias hire messze vidékre elterjedt, sokan várták, hogy az Ur Jézus majd csodákat művel, mint Lourdesban. E véleményükben azonban az emberek csalódtak. Tudunk ugyan több esetet, melynél a gyógyulás módja rendkívüli s kétségkívül az imádság meghallgatásának eredménye, a betegség maga azonban nem gyógyíthatatlan. Az ima-meghallgatás három esetét bocsátjuk közre:

Az első esetben D. Vicente Rodriguez Mirandáról van szó. Ő Castro-Urdialesben a St. Maria-templom lelkésze s most 67 éves. Orvosa a nagytekintélyű D. José Noveda del Campo. E híres orvos így ír 1919 szept. 26-án a „Diario Montañas” című lapban:

Mult vasárnap, e hó 21-én, sürgősen hívtak főt. D. Vicente Rodriguez urhoz. A jelentés, melyet reggel 7^{1/2} órakor kaptam, előadta, hogy a plebánia-templom sekrestyéjében volt s bénulás érte. Gyorsan odasiettem. Félig meghajolva egy padban ült. D. Cézár de Haro volt mellette. Baloldali bénulás érte. Karja s lába teljesen érzéketlen volt. Mozgatni sem tudta. Arcát is szél ütötte. Szája jobbfelé huzódott s azért nehezen tudott beszélni. Értelme tiszta. Csak a hűdés után érte őt könnyebb eszméletlen kívüli állapot.

Mi előzte meg ezt az állapotot? Aznap reggel, mint mindig, igen korán kelt fel. Aztán a San José y San Francisco-templomban gyóntatott, majd a plebános társaságában a plebánia-templomba ment. Itt is gyóntatni akart. A gyóntatószék előtt volt egy pad. Előbb ide ült be s az Ur Jézus őt szent sebére kezdett elmélkedni. Nemsokára beállt a szélütés. Néhány hívő észrevette a szerencsétlenségét. Jelen-

tést tettek D. Cézarnak s a beteget a sekrestyébe vitték. Előző éjjel jól aludt, csak baloldala fázott kissé. Alvás közben, mint rendesen, jobboldalon feküdt. Hazaviteltem. Ágyba fekteltem. Hashajtót rendeltem s néhány könnyebb bedörzsölést.

Nem csoda, hogy D. Vicente, szilárd, kath. meggyőződésű ember, ez alkalommal, mikor azt hitte, hogy végét járja, ájtatos imában Istenre tekintett. Elmondta nekem, hogy a Santo Christo de Limpas egy képét vagy fotografiáját vette elő, s érzéketlen kezére, s oldalára helyezte s bánatos lélekkel meghatottságában így szólt: Oh Istenem, 40 éve naponkint elmélkedem szent sebeid és szent Anyád és az én Anyám fájdalmai fölött s az egész idő alatt egy egész szent olvasót (15 tized) imádkoztam. „Emlékezzél meg Uram, hogy szolgád vagyok.” Még egyéb röpimákat is imádkozott, mint: „Ne hagyj el vénségemre, oh Uram. Mindazonáltal ne az én akaratom, hanem a tied legyen.” Ezután 5—10 percre elaludt. Mikor felébredt, teljesen egészséges volt. A kar, a láb, az arc bénasága egészen megszűnt. Délután mikor meglátogattam, a beteg teljes, rendkívüli módon való meggyógyulását állapíthattam meg. *49 évi szakadatlan orvosi gyakorlatom alatt a szélhűdés igen sok jelenségével találkoztam. De soha nem tapasztaltam, hogy egy féloldali hűdés, mely valószínűleg agyvérömlésből keletkezett, vagy más hűdés is, ily hirtelen elmuljon. Tudom jól, hogy vannak gyógyítható és gyógyíthatatlan hűdések, amelyet e rövid értekezésben, melyet a nyilvánosságnak szánok, nem lehet részleteznem. Amit bizonyíthatok, csak az, hogy soha eddig a szélhűdés ily gyors gyógyulásáról nem hallottam, se nem olvastam, sem magam nem figyeltem meg.*

Baloldali szélhűdés, mely agyvérömlés következménye, ily gyors, 5 percnyi alvás alatt nyom nélkül való elmulása, egy véredényelmesedésben szenvedő egyénnél, csodával határos s mindenkit meglep. Természettőlötti hatalom jöhet csak számításba, amely rendelkezik a természet minden erejével s eszközé-

vel a csoda művelésére, mely mai napig az emberi tudomány előtt lehetetlen.”

D. José Naveda.

[„Paginas Escolares” 43. o.]

*

„El Diario Montanes” 1919 okt. 12-én még más eseményről is tudósít.

Az éjjeli Szentségimádásról nevezett társulat tagjai közt, kik Limpiasban ünnepélyes Szentségimádást akartak tartani, valamennyi résztvevő részvételét vonta magára egy pap, ki az iruni zászlót vitte. Látni lehetett, mily nagy fáradtsággal megy fel a rucobai magaslatra. Nem titkolhatta el, hogy egyik lába béna. Egyik hivatalnokunkra igen nagy hatással volt a főtisztelendő ur látása. Egy napon kora reggel beállított a nyomdába s megrendelte az ujságot. A hivatalnoknak feltűnt ismerős volta és megszólította: „Ugy hasonlít Ön, főtisztelendő ur kedves testvéréhez, aki iruni plebános.” Erre a főtisztelendő ur mosolyogva válaszolt: „Nem, ami feltűnik Önnek, az, hogy nem sántitok, mint legutoljára, mikor Ön Irunban látott. — Nem uram, először s utoljára fordult elő Limpiasban.” Azután elmesélte, hogy Limpiasban, jóllehet látta a csodát, nem gyógyult meg. Végre egy novénat kezdett. „Ennek a végén csakugy éreztem magamat, mint előbb. De képzelje, mi történt másnap. Mikor másnap az ágyból felkelek, észreveszem, hogy pompásan tudok járni. Semmi fájdalmat sem éreztem, pedig azelőtt mennyit kinlódtam”

A főtisztelendő ur neve D. Francisco Aguirre. Guipuzcoában jól ismerik.

[„Paginas Escolares” 44. o.]

*

D. Florencio Ahumada, broanoi plebános (Burgosi egyházmegye) hosszú idő óta egyik lábára béna

volt. Gyógyulását az „El Diario Montanes” 1919 okt. 12-én így írja le:

A tömeg, mely ama oltár körül állott, hol a broanoi plebános mondta a szentmisét, részvételt volt iránta. Térdet ugyanis nem tudott hajtani s helyett az oltár előtt mélyen meghajolt. Mikor a közéről a misekönyvhöz kellett mennie, az oltárba kapaszkodott.

A hívők, kiknek feltűnt nehézkes mozgása a szentmise végzésénél, az Urfelmutatásnál észrevették, hogy már szabadabban mozog, sőt még térdet is hajt... Mikor a mise végén a három Üdvözlégy Máriát imádkozzák, letérdelt a főlisztelendő ur. Erre előbb képtelen volt. Imádság után a sekrestyébe sietett. Itt megható jelenet játszódott le.

A főlisztelendő ur levetette a miseruhát. Majd fel s alá járt a sekrestyében. Néha megszakitotta lépteit s ekkor erősen dobantott lábával, melyelőbb merev volt. Azt hitte először, hogy csak álmodik. Mikor gyógyulásáról meggyőződött, a szentélybe ment s a Krisztus-szobor előtt letérdelt. És ott hosszú-hosszu ideig imádkozott hálából a S. Christo de la Agonia előtt s könnyek, forró könnyek peregtek le arcán...

[„Paginas Escolares” 44. o.]

Észrevehetők-e a változások némely fényképen?

Sokan voltak és vannak, kik kétségbevonják a tényállást. Az „El Diario Montanes” című lap 1919 okt. 30-án I. M. Aguitiérrez tollából cikket közöl. Ő két esetet említ fel, hol fényképen észlelni lehet a változást.

„Nemrég — a nyár elején — tudomásunkra jutott egy eset, mely a csodás jelenségnek, melyet a Santo Christo de la Agonia-nak tulajdonítanak, valódiságáról újabb bizonyítékot szolgáltat. A fény-

képek közül, melyek a szent feszületről készültek, egyről ebben a városban van tudomásunk. Ez éppen akkor készült, mikor a hívek közül többen fenhangan jelezték, hogy látják a változásokat. Nagy volt a fényképész meglepetése, mikor a képet előhívta. Látja ugyanis, hogy a Megfeszített arcát éppen ellenkező oldalra fordítja, mint mikor a gépet beállította s mint ahogy más fotografiák ábrázolják. Tudja mindenki, hogy ez az eset annak idején úgy a hivatásos, mint műkedvelő fényképészek között nagy felűnést keltett. Ezenfelül vannak többen, kik a különböző fényképeken jelentős változásokat figyeltek meg. . . . Ezt a változást a gép vette fel, miután a lencse hitelességéről kétség nem merülhetett fel. . . . Nem okozta a gép mozgása. Hiszen miért nem változott meg a Fájdalmas Anya és sz. János arca is? . . .

*

Egy tekintélyes urinő a napokban a város híres fényképészét, D. Lacalle-t fölkérte, hogy a Megfeszítettől igen pontos felvételt készítsen. S kérte, hogy a felvételt éjjel végezze, mikor senki sem zavarja. A fényképész a szükséges engedélyt megkapva, éjjel 2 órakor két felvételt vett fel egymásután. Érdekes, mikor a képet kidolgozta, az egyik és másik között változást észlelt. Az arc helyzete nem változott; de annál inkább a szemek és a száj. (Megjegyzendő, a fény teljesen egyenlő volt s a gép sem mozdult el.) Az egyik képen más irányba fordultak a szemek, mint a másikon s a száj is jobban felnyílott, az ajkak meg egész görcsösen húzódtak szét, amit mások is gyakran észleltek. Mi még éjjel egy tekintélyes santanderi jezsuitával megvizsgáltuk a különbségeket és csodálkoztunk és megmagyarázni iparkodtunk. Tegnap, és pedig napfény mellett ismét vizsgálat tárgyává tettünk két ilyen képet, melyek még jobban tüntetik fel a változást. Ezek a Santo Christo csodás jelenségeinek újabb bizonyítékai. . . .“

[„Paginas Escolares“ 41. oldal.]

Mi okozza a jelenséget?

Miután a sok csodás jelenséget láttuk, önkéntelenül eszünkbe jut ama kérdés, vajjon hiteles-e annak a sok tanunak a látása és bizonyítéka. Vajjon nem anyagi érdekek, illúzió, szuggesztió vagy más okozza ama jelenségeket? S mindezekre nemmel kell válaszolnunk. A kapucinus páter semmit sem tudott. Mikor P. Ectevarría D. Roman Labargo fényképész-szel D. Agatangelót meglátogatta, ez a következőket mondta: „A dolog valamennyiünket meglepelt; s bennünket misszionáriusokat még jobban, mint a népet.” (Ectevarría 135.) Még tarthatatlanabb ama nézet, hogy talán a limpiasiak csak költöttek az egész eseményt, hogy így nagy előnyöket élvezzenek. Hiszen nemcsak limpiasiak, hanem mások is megerősítették a tényeket. S ami a legfeltűnőbb, igen sokan vannak, kik teljesen hitetlenek voltak azelőtt. Vagy talán csalás? Eselleg titkos szerkezet igazgatja? Nem. P. Ectevarría könyvében (258. oldal) „El Diario Montanes” egy cikkét közli. A limpiasi káplánnál egyik napon két orvos jelentkezett. Kérték a templom kulcsát. Egész egyedül az oltárt, a feszületet, az oltár környezetét akarták pontos vizsgálat alá venni. Kérésüket igen szívesen teljesítették. S mi volt az eredménye? Az egyikre Krisztus oly hatásos pillantást vetett, hogy azonnal visszajött s kérte, hogy gyónassák meg. Következő nap nagy ájtatossággal megáldozott s elutazott anélkül, hogy nevét megmondta volna. Senki sem tudta, honnan jött s hová ment. Eddig semmi olyasmit nem veltek észre, mi csalásra vallana. Különben is a feszület oly közelről látható, a megvilágítás is oly előnyös, hogy a legkisebb szerkezetet is észre kellene venni.

Vagy talán hallucináció? Mi a hallucináció? rzéki csalódás; alanyi képek, melyeket önmagunkon kívül létezőknek tartunk, jöllehet a dolgok rendjében nincs meg. Limpiasban nincs úgy. Hányan és hányan jöttek, kik talán szerették volna látni a csodás jelenséget és nem látták. Mig mások, kik hitet-

lenek voltak, látták. Azonfelül fotografiát is vettek fel, melyen eltérés észlelhető. Esetleg szuggesztió? Nem. A szuggesztió a beképzeléssel egyenlő. Valamit valónak tartunk, ami nem az s aszerint cselekszünk. A felhozott esetek ezt az ellenvetést is megdöntik.

Vagy talán illúzió? Nem. Illúzió: érzéki csalódás. A külső tárgyak hamis beállítása. Nagyrészt a látási szervnél fordul elő. Különösen megvilágítás, távolság, a tárgy hibája idézik elő; a képzelet csak másodrangú szerepet tölt be. Limpiasban ez nem áll. D. Pedro Camporredondo kanonok ezeket írja (p. 30): „Mikor Limpiasban voltam, igen figyeltem az oltár és a Krisztus-szobor megvilágítására. Beláttam, hogy optikai csalódásról nem lehet szó. A fény intenzív, erős a fényforrás és a kereszt között semmi tárgy sincs, mely a fényt elfogná. Lehető legközelebbről meg lehet figyelni mindent. Jól láthatók az alak domborulatai s az erősvágású vonások. Nincs párafelhő, mely homályosítaná a fényt. Egyszerűen nem akad olyasmi, mi a tiszta és pontos megfigyelést gátolná. S azért kijelentem, ha valaki e feszület szemléleténél optikai csalódásnak volna kitéve, az csakis személyes, hibás szervezettől eredne s nem a külső körülményektől... Minden optikai csalódás kizárt dolog. Sok tanu, aki beírta nevét, megfigyelését a templom különböző helyeiről végezte, távcsövet használt, majd ismét szabad szemmel nézett oda. Szemük nem volt fáradt. S annál jobban láttak, minél inkább hitték, hogy illúzió áldozatai.

P. Ectovarria (p. 236) könyvében közli egy orvos nyilatkozatát, ki leírja, miő hatást gyakorolt reá e jelenet: „Csaknem 20 éve gyakorlom orvosi tudásomat; igen sok ember halálánál voltam jelen. Három gyermekem karjaim között halt meg; kedves feleségem halálküzdelmében mellette álltam. A fájdalom és öröm ezer más halását érzem s tapasztaltam. De ha mindezt összefoglalnók s egyszerre tapasztalnók, még akkor is csak halvány sejtelmünk lehetne arról, amit a kereszten függő Üdvözítő halálküzdelmének látása lelkemben előidézett.”

Végül nem mindnyájan látják egy és ugyanazt az eseményt. Némelyek a szemek mozgását, mások a fej bólintását, vércsorgását, mellkas zihálását látják. Vannak azután olyanok is, kik az egész szenvedés menetét végigélik. Vagy talán ismeretlen fizikai erők működnek közre? De akkor miért éppen csak Limpiasban mozog a kereszt; s miért nem máshol is? S azután hol vannak azok az erők, melyek egy fakeresztnek fejét zaj, csikórgás nélkül mozgatják, szemeit megelevenítik, mellkasát felhúzzák, vért ontanak? S a természeti erők mindig feltételeznek bizonyos feltételt, mely nélkül nem működnek s amellet pontosan, mechanikusan ismétlődnek ugyanazon feltételek mellett. Erről itt abszolúte szó sem lehet. Egy felsőbb hatalomnak kell irányítania, aki parancsol a természeti erőknek.

Befejezés.

A világ Krisztus elveitől nagyon eltért. Érti mindenki. A végtelen jóságú Jézus azonban annyi szenvedés után nem késik. Érzékelhetőleg bizonyítja be, hogy Ő él Egyházával. Megvigasztalja, bátorítja övéit, míg ellenségeire szégyent hoz. A limpiasi páratlan dráma az első nagypéntek, a kereszt-halál utolsó pillanatainak megismétlődése: Krisztus Urunk buzdítása övéihez, beszéde az egész világhoz. Krisztus beszéde szól nekünk magyaroknak is, akik nagy rombolás, pusztulás és örvény után már-már lankadó kezünkkel ismét a keresztet ragadtuk meg. Keresztény megújodás csak Krisztussal és Egyházával lehet tartós. S amint a francia forradalom óta a magyar lelkekbe, mint lassan ölő mérreg, lopva lopódzott be a hitközömbösség és szabadelvűség, és tönkretett annyi alkotást, úgy a visszatérés a keresztelhez, a mi üdvösségünk jeléhez, lesz a lelkeket átalakító nagy munka, az új élet forrása, az ország talpraállása.

A limpiai csodás feszület képei

kaphatók a

KORDA R.-T.-nál

Budapest, VIII
Mikszáth-tér 3

A SZIV

VALLÁSOS, HAZAFIAS HETILAP

Aktuális eszmékről cikkezik, vasár-
napi sz. evangelium, szociális
kérdések, a világgyház hirei,
háztartási és gazdasági
tanácsok, gyermek-
rovat stb. foglal-
nak benne
helyet.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., HORÁNSZKY-U. 18

KORDA

IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Központi iroda:
BUDAPEST, VIII.,
Horánszky-utca 18. sz.

Tervezett alaptőke 5,000.000 kor.

Központi kereskedés:
BUDAPEST, VIII.,
Mikszáth Kálmán-tér 3.

Könyvkiadás, könyv-, kegytárgy-,
papír-, író- és rajzszerkereshedés

Eddigi vidéki fiókunk:
„SZIV” könyvkeres-
kedés M. ZÖRÖKÖVESD